

מבוא למחשבה מדינית

138-1-0131 סמסטר א'

ימים ב'+ד' בשעות 8:00-10:00

מטרת שיעור זה לסקור ולנתח יסודות חשובים בהתפתחות המחשבה המדינית. נקרא מכתביהם של אפלטון, אריסטו, הובס, ג'ון לוק, ז'אן-ז'אק רוסו, ג'ון סטיוארט מיל, קרל מארקס וסימון דה-בובואר, ונבדוק מהן ההשקפות של ההוגים הללו אודות שאלות כמו: מהו טבע האדם? מהן המטרות של התארגנות פוליטית? מהו כוח פוליטי? מהו צדק? ואיזה סוג שלטון הוא הטוב ביותר?

נושאי הלימוד

יסודותיה ומקורותיה של המחשבה המדינית
מטרות ההתארגנות פוליטית
מהו השלטון הטוב ביותר?
מהו כוח פוליטי?

חובות הקורס

הנוכחות בשיעורים ובתרגילים היא חובה
חובה להביא את חומר הקריאה לתרגיל (הופעה ללא הטקסט תירשם כחיסור!)
הגשת 5 תרגילים, מתוכם לפחות 4 בציון עובר (50% מהציון הסופי)
מבחן סיום (50% מהציון הסופי)

ביבליוגרפיה

אפלטון, "פוליטיאה". בתוך כתבי אפלטון, כרך שני. הוצאת שוקן, 1979.
אריסטו, פוליטיקה. הוצאת רסלינג, 2009.
דה בובואר, סימון. המין השני (ספרים ראשון + שני). הוצאת בבל, 2001; 2007.
הובס, תומס. לויטן. הוצאת שלם, 2009.
מיל, ג'ון סטיוארט. על החירות. הוצאת מאגנס, תשנ"ה.
מרקס, קרל. "האידיאולוגיה הגרמנית". בתוך כתבי שחרות. הוצאת ספרית פועלים, 1975.
מרקס, קרל. המניפסט הקומוניסטי. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1998.
לוק, ג'ון. המסכת השנייה על הממשל המדיני. הוצאת מאגנס, תשס"ב.
רוסו, ז'אן-ז'אק. "המאמר על המקור והיסודות לאי השוויון בין בני האדם". בתוך מאמרים. הוצאת מאגנס, תשנ"ט.
רוסו, ז'אן-ז'אק. האמנה החברתית. הוצאת רסלינג, 2006.

חובות לגבי השיעור, תרגילים ומבחן סיום

תנאי לגשת למבחן הוא השתתפות ב-75% מהתרגולים וקבלת ציון עובר בארבעה תרגילים.

חובה להגיע לתרגול עם הטקסט הנלמד, מי שמגיע ללא טקסט כאילו לא היה בתרגול.
את המטרות יש להגיש עד חצות בלילה שלפני התרגול הרלוונטי.
המבחן יכסה את כל חומר הקריאה, את ההרצאות ואת התרגולים.
סטודנטים מהמחלקה לפוליטיקה וממשל צריכים ציון משוקלל 70 על מנת לעבור את המבוא.

לוח זמנים

- 23 באוקטובר:** מטרות הקורס והחובות, מבוא כללי למחשבה מדינית
- 25 באוקטובר:** החיפוש אחר הגדרת הצדק
קריאה: אפלטון, פוליטיאה, ספר 1
- 30 באוקטובר:** הצדק באדם והצדק במדינה
קריאה: אפלטון, פוליטיאה, ספר 2 (201-227); ספר 3 (282-286)
- 1 בנובמבר:** המדינה הטובה והמלך הפילוסוף
קריאה: פוליטיאה, ספר 4; ספר 5 (365-377); ספר 6 (408-420); ספר 7 (421-430)
- 6 בנובמבר:** סוגי המשטרים וסוגי האופי
קריאה: פוליטיאה, ספר 8, ספר 9 (502-516)
הגשת מטלה מס' 1
- 8 בנובמבר:** המדינה כשותפות טבעית
קריאה: אריסטו, פוליטיקה ספר א
- 13 בנובמבר:** האזרח, המדינה והמשטר
קריאה: אריסטו, פוליטיקה ספר ג
- 15 בנובמבר:** המצב הטבעי והחווה החברתי
קריאה: הובס, לויטן, פרקים י"ג-י"ד
- 20 בנובמבר:** הריבון והמדינה
לקרוא: הובס, לויטן פרקים י"ז-י"ח
הגשת מטלה מס' 2
- 22 בנובמבר:** החירות והחוק
לקרוא: הובס, לויטן פרקים כ"א, כ"ו
- 27 בנובמבר:** על המצב הטבעי וזכות הקניין
קריאה: לוק, על הממשל המדיני, פרקים ב-ה
- 29 בנובמבר:** החברה המדינית
קריאה: לוק, על הממשל המדיני, פרקים ז-י"ד, י"ח
- 4 בדצמבר:** המצב הטבעי לפי רוסו
קריאה: רוסו, המאמר על אי השוויון, חלק ראשון
הגשת מטלה מס' 3
- 6 בדצמבר:** מקור אי השוויון
קריאה: רוסו, המאמר על אי השוויון, חלק שני
- 11 בדצמבר:** הרצון הכללי והאמנה החברתית
קריאה: רוסו, האמנה החברתית, ספר א
- 13 בדצמבר:** הריבונות, החוקים והמחוקק
קריאה: רוסו, האמנה החברתית ספר ב
- 18 בדצמבר:** עקרון החירות הליברלי
קריאה: על מיל, על החירות פרקים א-ב
הגשת מטלה מס' 4
- 20 בדצמבר:** ליברליזם ואינדיבידואליות
קריאה: מיל, על החירות פרק ג
- 25 בדצמבר:** מושג האדם של מרקס
קריאה: מרקס, האידיאולוגיה הגרמנית פרק א
- 27 בדצמבר:** המטריאליזם ההיסטורי
קריאה: מרקס, המבוא לביקורת הכלכלה המדינית
- 1 בינואר:** מלחמת המעמדות
קריאה: המניפסט הקומוניסטי, חלק 1
הגשת מטלה מס' 5
- 3 בינואר:** קומוניזם מרקסיסטי
קריאה: המניפסט הקומוניסטי, חלקים 2-4
- 8 בינואר:** מהי אשה?
קריאה: דה בובואר, המין השני ספר ראשון, הקדמה
- 10 בינואר:** להיעשות אישה
קריאה: דה בובואר, המין השני, ספר שני, פרק ראשון.
- 15 בינואר:** שוויון בין המינים
קריאה: דה בובואר, המין השני, ספר שני, חלק רביעי.
הגשת מטלה מס' 6
- 17 בינואר:** סיכום